

Vznik archeologické expozice muzea v Mohelnici

Častým důvodem stále přetrvávající nevědomosti k působení neprofesionálních archeologů je otázka jejich soukromých archeologických sbírek. Jde o nedorozumění! Tyto sbírky (pokud je tento výraz vůbec správný, jde totiž často o výsledek jejich celoživotní práce v terénu metodou povrchových sběrů), se po jejich smrti, ne-li dříve, stávají zpravidla součástí sbírek místních muzeí. Takových příkladů je bezpočet! Pochopitelně za podmínky, že je v regionu jejich působení o takové řešení zájem. V Mohelnici takový zájem byl a deponoval muzea i archeologická expozice mohelnického muzea, v nichž byly jejich sbírky uloženy, se staly příkladem úspěšné dlouhodobé spolupráce všech archeologů v regionu.

Mohelnické muzeum má delší historii, než je historie archeologického působení členů mohelnického kroužku. Vzniklo již v roce 1923 a bylo umístěno na radnici. Jeho založení a fungování zajišťoval Německý muzejní spolek pro Mohelnici a okolí, který byl založen o rok dříve. Archeologické bádání bylo tehdy složeno ze dvou linií: české a německé. Po 2. světové válce převzal správu muzea MNV. V roce 1949 nastoupil do funkce správce František Hekele. V průběhu roku 1950 začalo při mohelnickém muzeu pracovat několik zájmových odborů (muzejní a vlastivědný, archeologický, národopisný a výtvarný, fotografický, přírodopisný). Dne 4. května 1951 byla slavnostně otevřena nová muzejní expozice. Muzeum nejprve sídlilo v Zábřežské ulici, v roce 1957 bylo přemístěno do prostor bývalé fary a děkanství na dnešním Kostelním náměstí čp. 3.

Mimořádnou badatelskou aktivitu vyvíjel archeologický odbor, jehož členové se věnovali povrchovým sběrům v okolí Mohelnice. Výsledky jejich práce již od roku 1953 podnítily realizaci velkých systematických výzkumů Archeologického ústavu ČSAV v Brně pod vedením PhDr. Rudolfa Tichého, CSc. a PhDr. Jindry Nekvasila, CSc. Zkoumáno bylo neolitické sídliště lidu s lineární keramikou v katastru Mohelnice a rozsáhlé pohřebišti lidu s kulturou lužických popelnicových polí v Moravičanech. Ve spolupráci s dobrovolníky se Mohelnicko stalo jednou z nejlépe archeologicky prozkoumaných oblastí Moravy a bylo možné uvažovat o zřízení velké archeologické expozice v místním muzeu. Souběžně s tím byly výsledky nejnovějších objevů archeologů publikovány.

Již od roku 1958 probíhala stavební úprava prostor nového muzea v budově bývalé fary. Na stavebních úpravách se podílel mimořádnou měrou Vladimír Kapl. V roce 1960 bylo přikročeno k otevření archeologické expozice. Také na jejím vzniku se podíleli mohelníci dobrovolníci. Archeologie zaujímala téměř celé patro.

Tento stav ale netrval dlouho. V roce 1967 se mohelnické muzeum stalo součástí Vlastivědného muzea v Šumperku. Pak přichází neblahé období normalizace a neaktivnější člen archeologického kroužku Vladimír Kapl je za své celoživotní působení, také díky své přímé, otevřené povaze a křesťanskému přesvědčení, „odměněn“ zákazem vstupu do muzea.

Ve druhé polovině 80. let objevil a prozkoumal Vladimír Kapl pozůstatky biskupského hrádku ze 13. století ve sklepních prostorách muzejní budovy na Kostelním náměstí. Zde je nutno ocenit odvahu tehdejší správkyne muzea, která jej, často v noci a především tajně, na pracoviště ochotně pouštěla. V květnu roku 1991 našel v půdních prostorách budovy fragment renesanční nástěnné malby. Výjev zobrazuje biblický příběh boháče a Lazara z evangelia sv. Lukáše.

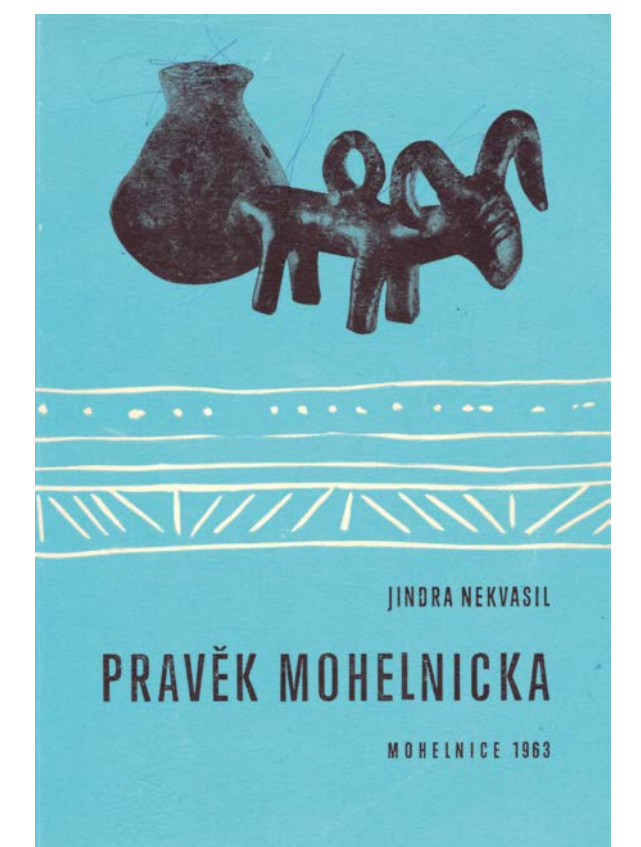
Také díky tomuto objevu je v prostorách muzea umístěna pamětní deska Vladimíra Kapla upomínající na jeho archeologické působení i zásluhy na vzniku muzea.

Pohled na budovu muzea v Mohelnici, v němž byla umístěna nová archeologická expozice. Foto 2007.

Pohled na účastníky jedné z přednášek v 50. letech 20. století. Zleva: stojící muž je Josef Horký, vedle něj uprostřed stojí Vladimír Kapl.

Pravěk Mohelnicka, který byl zároveň průvodcem archeologickou expozicí muzea, napsal PhDr. Jindřich Nekvasil, CSc. v roce 1963.

Fragment renesanční nástěnné malby, kterou našel Vladimír Kapl na půdě budovy muzea.

Několik fotografií ze starší archeologické expozice. Není ale jisté, že jde o nejstarší archeologickou expozici z roku 1960. Fotografie pochází z archivu M Šumperk.

Pamětní deska Vladimíra Kapla v z roku 2001.

Pohledy na pozdější expozice archeologie 2007 a 2012.

